

ပျို့တိုက်ကဏ္ဍ

လိအိးကထိဘဉ် ၅၁၁ ၂၀၀၉/ခွဲအုဉ်အုဉ်ကုဉ် ၂၀၀၉နံ၉-F17

တၢ်ခိတၢ်သွဲအတြၢ်တဖၣ်: တၢ်ဟံးန့ၣ်တၢ်ဘျးတၢ်ဖှိၣ်ဖဲအုဉ်ကျဲမုၢ်ဒိၣ်ဒီတဘိအဖီခိၣ်

ဒီးရၣ်မတံၣ်ဒုၣ်အိၣ်သ့ၣ်လီၤအသးဖဲကိၣ်ပယီၤ-ကိၣ်ကွီၣ်တဲၣ်ကိၣ်ဆၢဟဲဒိၣ်ထီၣ်ခိဖျိ တၢ်ဆါတၢ်ပူၤ, ဒီးလိၣ်ဟီၣ်ကဝီၤ သးန့ၣ်တဖၣ်ထဲးကိၣ် ထဲးဘါလၢကမၤန့ၣ်အတၢ်ဟဲန့ၣ်လၢပုၤမၤတၢ်ဖိ, ပုၤဆါတၢ်ပူၤတၢ်ဖိဒီးပုၤလဲၤတၢ်ဖိလၢအလဲၤတၢ်လၢကျဲတဘိအံၤအဖီခိၣ်တဖၣ်အဆိၣ် န့ၣ်လီၤ. ခိဖျိတၢ်ဟံးန့ၣ်တၢ်ဘျးတၢ်ဖှိၣ်ဒီးသးတၢ်ဆိၣ်သန့ၣ်လၢခိခိၣ်ဟီၣ်ကဝီၤတဖၣ်အဖီခိၣ်အါထီၣ်အယီၤ, နူဖီသဝီဖိအါပၣ်ဖှိၣ်မၤသ ကိးက့ၤတၢ်ဒီးပုၤလၢမၤမုၢ်ကျဲၤဝဲ ကွၢ်တဖၣ်ဒ်သိးကဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်မၤအန့ၣ်ဂ့ၤယၢ်ဘၣ်, မ့တမ့ၢ်ပုၤဒီးဆါတၢ်ဖိတၢ်လံၤဝဲဒုၣ်ပုၤဒီးလၢကိၣ် ဆါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အုဉ်ကျဲမုၢ်ဒိၣ်ဒီတဘိအဖီခိၣ်စးထီၣ်ရၣ်မတံၣ်တုၤတုၤတကူၣ်န့ၣ် နူဖီသဝီဖိတဖၣ်အိၣ်ဘၣ်ဝဲဟီၣ်ကဝီၤလၢပုၤန့ၣ်ဖိ န့ၣ်ကမိၤထံၣ်ရၣ်ကိၣ်သးဒီးသးတဖၣ်ပၣ်ဖှိၣ်ထီၣ်အသးဒီးဟူးဂဲၤလၢတၢ်သမံၣ်သမိးအတြၢ်အါန့ၣ်ဒီးအတီၤ(၂၀)အဖီလၢန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ် သမံၣ်သမိးအတြၢ်ကိးတီးဒီးန့ၣ်ကါဖးဒိၣ်လၢတၢ်ဆါတၢ်ဖိတၢ်လံၤဒီးကါဖိလၢတၢ်ပုၤလဲၤတၢ်ဖိတဖၣ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်စ့ဒီးတၢ်သမံၣ်သမိးပုၤလဲၤ တၢ်ဖိဒီးတၢ်မၤဆူၣ်စ့ၣ်ကိးအဝဲသ့ၣ်လၢကဘၣ်ဟ့ၣ် “တၢ်မၤဘျး” ဒီး “ထံၣ်ချိအါအပူၤ” ဆူသးဖိလၢသမံၣ်သမိးတၢ်တဖၣ်အဂီၢ်တကတီၢ်ယီ ဖဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်ခိတၢ်သွဲဂၢ်ကျဲၢ်ဒီးတၢ်ဟံးန့ၣ်ဆူၣ်တဖၣ်တၢ်သ့ၣ်လၢကမၤ စၢၤတၢ်သမံၣ်သမိးအတြၢ်ဒီးသးအပူၤဘၣ်မ့ဘၣ်ဒါတဖၣ်အ ကိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ပၣ်ဖျါတဘျးအံၤပၣ်ဖျါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲၤလၢတၢ်ထၢဖှိၣ်န့ၣ်အံၤဝဲလၢအိကူးဒီးလၢဖဲးပတၢ်ဘၣ် ၂၀၀၉နံ၉အတီၤပုၤန့ၣ်လီၤ.

ရၣ်မတံၣ်ဒုၣ် အိၣ်သ့ၣ်လီၤအသးဖဲ ကိးတရံးကိၣ်ဆၢ, ဖၣ် အၣ် ကိၣ်ရၣ် အ ပူၤ ကိၣ်ပယီၤကိၣ်ဆၢလိၣ်လိၣ်အသးဒီး ကိၣ် တဲၣ်တၢ် ဖဲဆိးန့ၣ်လီၤ. ဝုၣ်ခံ ဖျါၣ် အံၤ တၢ် ဒိၣ်အဆၢလၢ သ့ၣ် ကျဲၤလၢအယုၤလီၤဝဲ ဆူကလံၤစိးတုၤကိးလိၣ် အသးဒီးယိၣ် လိၣ်ကျိန့ၣ်လီၤ. ပူၤကွၢ်အနံၣ်ခံဆံဘျးန့ၣ်,ရၣ်မတံၣ်ဒုၣ်အံၤ အိၣ်ဝဲဒုၣ်လၢကညိဒီကလုာ်တၢ်ထုၣ်ဖျါသးမုၢ်ဒိၣ်(ခွဲအဲၣ် အဲၣ်လံအုၣ်)တၢ်ပၣ်တၢ်ဆါတၢ်ဖိလၢန့ၣ်လီၤ. ဝုၣ်အံၤကိၣ်ပယီၤ သးပၤဘၣ်က့ၤဝဲဖဲ အဟဲမၤတၢ်ထီၣ်ဒုးဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ်ဒီးသ့က တီယုၤဒီးတုၤလီၤမုၢ်ပီၤဖဲဝဲၣ်ၣ်န့ၣ်ဝံၤအလိၣ်ခံန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤလၢတၢ်ပၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ခိခိၣ်အံၤ ပၣ်ဖျါထီၣ်ကိၣ်တဲၣ်-ကိၣ်ပယီၤတၢ်ဂ့ၢ်လိၣ်လိၣ် အ တီၤလၢဒုးစဲဘူးကိၣ်ပယီၤဒီးကိၣ်တဲၣ်ကိၣ်လိၣ်ပတၢ်ဘၣ် ၂၀၀၉နံ၉ န့ၣ်လီၤ. ကိၣ်ပယီၤဝုၣ် ရၣ်မတံၣ်ဒုၣ် မုၢ်ကျဲၤဝဲကွၢ်အလိၣ်ခံသးဒီးတၢ်ထံၣ်သ့ၣ်လၢ တၢ်ဂီၤပူၤအသးအံၤန့ၣ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ - ခွဲအုဉ်အုဉ်ကုဉ်)

ဒ်ရၣ်မတံၣ်ဒုၣ်တၢ်ဆါတၢ်ပူၤအကါဒိၣ်အဝုၣ်လၢ ကိၣ်တဲၣ် တဲၣ် ဒီးကိၣ်ပယီၤ အ ဘၢၣ်စၢၤဝဲတၢ်ဘျးထီၣ် ကိၣ်ပယီၤ- ကိၣ်တဲၣ် တၢ်ဂ့ၢ်လိၣ်လိၣ်အတီၤဝဲၣ်ၣ်န့ၣ်ဝံၤအလိၣ်ခံန့ၣ်လီၤ. ဒီး တီၤတဘိအံၤဘျးဝဲလိၣ်အသးဒီးအုဉ်ကျဲမုၢ်ဒိၣ်တၢ်(AHI) ဖဲဟဲလီၤလၢမဲဆိးဒီးဆူ ရၣ်မတံၣ်ဒုၣ် ဆူကိးတရံးဒီးတုၤန့ၣ် သ ထုၣ်ဝုၣ်, ဝုၣ်တကူၣ်ဒီးဆူအဖဲညါန့ၣ်လီၤ.^၂

ဒ်မုၢ်ကျဲၤဝဲၤ ကွၢ် တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ ဒီး တၢ်ဆါတၢ်ပူၤခိဖျိကိၣ်ဆၢလၢဟီၣ် ကဝီၤပူၤ (ဖိးသဲစးဒီး တဖိးသဲစးခံမံၤ လၢၣ်) ဒိၣ်ထီၣ်အါထီၣ်ဝဲဒီးဒ် န့ၣ်အသိး ပုၤဆါ တၢ်ပူၤတၢ် ဖိဒီးပုၤဖဲးတၢ်မၤ တၢ်ဖိ လၢတၢ်လိၣ်အါပူၤဝဲကိၣ်ပယီၤဒီတဘျးအပူၤဟးထီၣ်က့ၤလီၤဝဲဒုၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤဆါတၢ် ပူၤတၢ်ဖိဒီး ပုၤကူၣ် လဲၤမၤကၢဖိ တဖၣ် အါ ဒုၣ်တၢ်တက့ၢ်ဟဲလၢ ကိးတရံး, ဖၣ်အၣ်, နူသထုၣ်ဝုၣ်ဒီးဝုၣ်တကူၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢပုၤတဖၣ်အံၤ

¹ For more details of the “Battle for Myawaddy,” see “Burmese jets set oil ablaze,” *Bangkok Post*, March 25th 1974 and Jonathan Fella, *True Love and Bartholomew: rebels on the Burmese border*, Cambridge University Press, 1991, p.28.

² The Asian Highway is a United Nations Economic and Social Council for Asia and the Pacific-supported project which aims to link 31 countries in Asia across 140,497 kilometres of roadway. In Burma the project has involved land confiscation and forced labour. For more information about the Asian Highway, see *Development by Decree: The politics of poverty and control in Karen State*, KHRG, April 2007, p.25-26.

အကျိုး နှင့် သဝီဖိအါ ခံအါဂါလါလီဟီဂါကဝီပု၊ ယုပု၊ ဖျဲးအသးခိဖျိသုးတါဆိဂါသနဲး၊ တါမါအါမါသီ ခိးကျိဂါစု၊ တါလုာ်အိဂါသး သမူဒီးပုဂါဝီဘဂါထွဲ တါလီဂါဘဂါဘဂါဘဂါထံးလါ ခိခိဂါလီဟီဂါ ကဝီပုတဖဂါအပု - ပုသုဂါတဖဂါ အံးစုဂါကိးဖဲဝဲဒဂါ ဆူရဂါမ တံးဒီး ဆူကျိဂါတဲဂါကိးဒီးဟးယုဝဲမုဂါကျိဂါဝဲကွာ်တါဆိဂါကဒုမုတမုာ်ယုတါခွဲးတါယာ်လါတါဆါတါပုဒီးတါဖဲးတါမါနုဂါလီ။³

မုာ်ထီဂါသကြါမုာ်ကျိဂါဝဲကွာ်ဒီးတါခိထီဂါခိထီဂါထီဂါလဲထီအသိးတါထီဖိဂါတါခိတါသွဲအကြါလါသုးပါယာ်တဖဂါ - လါတါလီတ တါဒီးတတါ နုဂါအိဂါစုကိးဒီးမုာ်ကျိဂါဝဲကွာ်တါဖဲးတါမါလါအမုာ်(ကျဲလါမါနုဂါစု)တါယုာ်ဆူဂါယုစိးဖဲအါထီဂါစုကိးအါအါဂါဂါ နုဂါ လီ။ တါခိတါသွဲ အ ကြါ တဖဂါအံး သုးနုဂါလီဆီလီဂါအသးတဖဂါဟီဖိဂါထီဂါအသးပါဆုာ်ရဲဂါကျဲလါနုဂါလီ။ သုးနုဂါတဖဂါမုာ်ဝဲ ကီပ ယါသုးဖိ၊ ကီပဝဲပဒိဂါ, ပါကီ, နစက,⁴ နိဂါမိဂါမြိဂါတဲဂါကညီဘါသီခါသုးမုာ်ဒီး(နိဂါခဲဂါဘိဂါအုဂါ) သုးဖိတဖဂါဒီးကညီတါမုာ်တါခဲဂါ က ရာ⁵ (ခဲဂါပဲဂါအဲဂါ) သုးဖိတဖဂါနုဂါ လီ။ တါအိဂါသးလါဒိဂါ ခဲဂါဘိဂါ အုဂါသုးမုာ်တါပျိဂါတဲလဲအသးဆူသုးခိးကီဆါနုဂါ, အဝဲသုဂါက ဘဂါအိဂါကုလါကီပယါသုးမုာ်တါပါတါဆုာ်ဖိလ်ဒီးကဆဲးဒီးနုဂါဘဂါတါသဘျုး, ဒီးမါဒိဂါထီဂါလဲထီဂါသုး, တါကူဂါလဲမါကါလါဖဲ တါသမံသမိးအကြါတဖဂါနုဂါလီ။⁶ ဒီးနုဂါအသိး ၂၀၀၀နီဂါတါယုထါဒီးသုးခိးကီဆါတါပျိဂါတဲလဲမုာ်ဝဲဘဂါဆဲဂါတါခိတါသွဲအကြါ တဖဂါအံးကဆဲးအိဂါသုဂါလီအသးဒီးလီ။ တါဟီဖျါတဘုဂါ, ဂုဂါကျဲ, စါပါပျါတါမုာ်ကျိဂါဝဲကွာ်တါဖဲးတါမါလါအ မုာ်တါယုဆူဂါ ယုစိးတါလါဆူဂါကျဲမုာ်ဒိဂါအခိဂါစးထီဂါလါသု့မုာ်ကျိကတါဖဲရဲဂါမတံဆူဂါတီ(ကီလီဂါကျိ)ဖဲအဘူးဒီးပကီကီဒိဂါနုဂါလီ။

တါခိတါသွဲအတါအိဂါရဲဂါလီအသး

စးထီဂါလါသု့မုာ်ကျိနုဂါ ကျဲအိဂါဝဲဒဂါခံဘိလါပုခိလုာ်လီ၊ ကျိဂါတဲဂါ-ကီပယါကီဆါနုဂါလီ။ ကျဲတါတဘိနုဂါ တါခိလုာ်လီလါ ကျဲ အ ဖိးသဲစးဒ် ညီနုဂါပုလဲလါ ကျိဂါတဲဂါ-ကီပယါတါရုလီဂါမုာ်လီဂါအတါဖိခိဂါနုဂါလီ။ တါသမံသမိးအကြါတဖဂါ လိဂါဘဂါဝဲတါခိကီအ လံာ်အုဂါသး ဒီး ဘဂါလဲခိ ဖျိ ပယါဒီး ကျိဂါတဲဂါ ပုပါဆုာ်ရဲဂါကျဲပုလဲလါဟးထီဂါထံကီခိယါပါလါ(လဝက) အတါသမံသမိး နုဂါလီ။ လါကီပယါတကပါနုဂါ ကီပယါဖိတဖဂါမုာ်အဲဂါဒီးဟးထီဂါလါကီပုနုဂါကဘဂါဟ့ဂါဝဲစု ၁,၀၀၀ကွး(အမဲရကါစု ၀.၉၂ဒီ လဂါ)⁷ ဒီးမုာ်ပုထီဂါဂါဖိနုဂါကဘဂါဟ့ဂါဝဲ ၅၀၀ဘးကျိဂါတဲဂါစု (၁၄.၈၈ဒီလဂါ) လါကလဲနုဂါဘဂါအဂါနုဂါလီ။

ကျဲခံဘိတဘိနုဂါမုာ်ကျဲလါအမံဒိဂါလါတါခိကီဆါလါတါဖိလ်-ကဘဂါခိကဲသု့မုာ်ကျိဒီးချဲဖဲးမုတမုာ်ဒီးသိလုဂါခိဂါပဂါကီဂါ ကျိတဖဂါ နုဂါလီ။ လါတါ ဆုာ်လုာ်လီလါလါချဲမုာ်ဂု၊ လါသိလုဂါခိဂါပဂါကီဂါမုာ်ဂု၊ တါကဘဂါဟ့ဂါစု ၅၀၀ကွး(အမဲရကါစု ၀.၄၆ဒီ လဂါ) နုဂါ လီ။ လါကီပယါတကပါပုခိလုာ် လီ၊ တါတဖဂါကဘဂါလဲခိဖျိနစက, ပါကီ, ကီပယါသုးမုာ်ဒီးနိဂါခဲဂါဘိဂါအုဂါသုးဖိတါသမံသ မိးအကြါတဖဂါနုဂါလီ။ ပုလဲလါတါဖိတဖဂါကဘဂါဟ့ဂါစု(၅၀၀)ကွးဒီး၅၀၀ကွးလါထါဒီးတါဘိဂါတါပုါအဂါဖဲခိဖျိကျိတဖဂါနု ဂါလီ။ လါသု့မုာ်ကျိဒိတဘိနုဂါ တါယုတါခိ တါသွဲအကြါ အိဂါ ဝဲဒဂါ ယါတါဖဲရဲဂါမတံဟီဂါကဝီပုအံးနုဂါလီ။ ဘဂါဆဲဂါ တါခိလုာ်လီအ ကျဲလါထံခံဒီးထံထီဂါလါယံနုဂါတါထံနုဂါအါအိဂါစုကိးလီ။

နီနီပဲတါကီခါဆါကတီ(လါဖါကြါအါရဲတုလါမု) သု့မုာ်ကျိနုဂါခိလါခိဂါသုလီ။ ဘဂါဆဲဂါသနဲကု နအဖဒီး နိဂါခဲဂါဘိဂါအုဂါသုး နုဂါလါ အပါ ယာ် သု့မုာ်ကျိကါခိဂါဒိတဘိတဖဂါနုဂါ တပျဲပုခိကဲထံလါခိဂါဘဂါ, ပုလါမုာ်အဲဂါဒီးလုာ်လီတဖဂါကဘဂါဒီးချဲဒီးသိလုဂါ ခိဂါဟီကီဂါကီဒီးဟ့ဂါ အ ဘူးအလဲ နုဂါလီ။ ကျဲလါတါဖိလ်တဖိးသဲစးအတါဘူးတါလဲနုဂါထံသိးတုါသိးလီဂါအသး ဒီးကျဲလါတါဖိ ခိဂါ (တါလါဘုဂါလါစုအါထီဂါဝဲ လါ ပု လါအစိးဒီး တါဘိဂါဒီးထါဂါတဖဂါ) အဂါ, ဘဂါဆဲဂါကျဲတဘိအံး အမံဒိဂါခိဖျိတါကွဲးလံာ် အုဂါသးဒီးတါသမံသမိးအကြါတဖဂါတအိဂါဘဂါအ ယိမုာ်တါ ဂါဆူဂါလါ ပုလဲလါတါဖိအဂါလီ။ ကြါတဖဂါလါအအိဂါသုဂါ လီ၊ အသး ထံကျိဒိတဘိနုဂါတါသုဂါညါအါဒီးတါထါစုကြါ, တမုာ်ပုသမံသမိးကွါပုလဲလါနုဂါဟး ထီဂါအကြါဘဂါနုဂါလီ။ ကျဲအံး အဘူးအိဂါဝဲ လါပုလဲလါတါဖိဖဲမါတါဖဲကျိဂါတဲဂါကီပုလါတါအိဂါဒီးလံာ်အုဂါသးတဖဂါလုာ်လီလုာ်ထီဂါလါကိးမုါနုဂါဒီးအဂါနုဂါလီ။

ဒ်တါခိလုာ်လီကီဆါလါတဖိးသဲးစးအါထီဂါအသိး, တါဘဂါဘျုးဘဂါဖိဂါအိဂါအါဝဲလါ နိဂါခဲဂါဘိဂါအုဂါဒီးနအဖသုးမုာ်ဒီးပုါဘဂါမု ဘဂါဒါလါသုး တ ဖဂါ အနီတဂါမုာ်ကျိဂါဝဲကွာ်အတါမါဘဂါယးတါထါဆူဂါစုအဂါနုဂါလီ။ ဘဂါဆဲဂါ နအဖသုးလါတါဆုာ်ထီဂါအါဖဲ

³ For an in-depth examination of the relationship between exploitative military rule in rural Karen State, the resulting poverty and livelihoods vulnerability and migration abroad in search of wage labour, see *Abuse, Poverty and Migration: Investigating migrants' motivations to leave home in Burma*, KHRG, June 2009.

⁴ *Na Sa Ka*; the SPDC's 'Border Defense' force—not to be confused with the new Border Guard Forces into which ceasefire groups are to transform. For more on the DKBA's Border Guard Force transformation see *Forced recruitment of child soldiers: An interview with two DKBA deserters*, KHRG, August 2009.

⁵ Karen Peace Force, *Nyein Chan Yay A'Pweh* ("Peace Group") in Burmese; formed in 1997 by defected KNLA officer Thu Mu Heh and now allied with the SPDC.

⁶ Brian McCarten, *Victory over the KNU, new order on the Thai-Burma border*, Mizzima, July 5th 2009, accessed at <http://www.mizzima.com/news/inside-burma/2405-victory-over-knu-new-order-on-thai-burma-border.html> on September 28th 2009.

⁷ This report uses the current market exchange rate of 1,090 Burmese kyat to one US dollar.

ရန်မတံတဖန်ယုလိတဘျီ တာဆိတလဲ ကွဲအလိဒီးဖဲအသုးဟဲန့ၣ်လီၤအသိတဖန် အိၣ်ဒီးတံဆါကတီၢ်ဖုၣ်ကိၣ်လၢကမၤန့ၢ်အဲၣ်သ့ၣ် တာၢ်ဟဲန့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်လၢလါအိၣ်ကူး ၂၀၀၉န့ၣ် လံၤ လံၤ နအဖသုးလၢအ ဟံးမူဒါ ဖဲရၣ်မတံတီၣ်ကဝီၤန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲနအဖသုးတြိၤ ခမတ (၂၂)န့ၣ်လီၤ. သုးတဖန်အံၤဟူးဂဲၤဖဲယုၣ်ဒီးခၣ်ဖဲအိၣ်ဒီးခၣ်ဘၣ်အုၣ်သုးကု (၉၉၉) ဒီးသုးကု(၅) အသုးရၣ် (၉၀၇) န့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်ဟးထီၣ်လၢရၣ်မတံတီၣ်, အုၣ်ကျဲမ့ၢ်ဒိၣ်ဆဲးလဲၤဆူညါမ့ၢ်န့ၣ်ကအိၣ်(၁၃)ကံလိမံထၢၣ်(၈မံၤလၢယၣ်ယၣ်), လဲၤခိဖျိဘၣ်ဝဲတံးတံး မၤဟီၣ်ကဝီၤဒိၣ်လီၤဆိဖဲအအိၣ်သ့ၣ်လီၤအသးတချူးတုၤလၢသ့ၣ်ကညါနီၤသဝီ, ဘၣ်ဆၣ် (မ့ၢ်ကွၢ်လၢနအဖဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤန့ၣ်)^၉ အိၣ် ဒီးဒၣ်လၢရၣ်မတံတီၣ်ဆၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ကျဲမ့ၢ်ဒိၣ်လဲၤခိပတံဝဲတီၣ်နီၤကစၢ်ဖဲတချူးလဲၤလီၤလၢပျီဟီၣ်ကဝီၤလၢကညါကိၣ်ဖဲန့ၣ်မ့ၢ်န့ၣ်တ ကပၤလၢဒီးလဲၤတုၤကိးတရံးဝုၣ်န့ၣ်လီၤ. ကျဲမ့ၢ်အံၤဆဲးလဲၤဆူပျီဟီၣ်ကဝီၤဖၣ်အုၣ်ဝုၣ်-လၢအမ့ၢ်ကိၣ်ဖဲဝုၣ်ခိၣ်-ဒီးဆူသထူၣ်ဝုၣ်ဒီးဆဲး လဲၤတုၤဝုၣ်တကူၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢအုၣ်ကျဲမ့ၢ်ဒိၣ်ဒီတဘီအဖိခိၣ်စးထီၣ်လၢရၣ်မတံတီၣ်ဒီးဝုၣ်တကူၣ်အဘၢၣ်စၢၤန့ၣ် တာၢ်သမံသမိးအတြိၤအိၣ် သ့ၣ်လီၤအသးကအိၣ်အတီၤ (၂၀) ယၣ်ယၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးတြိၤတဖန်အံၤတံၤပၤယၣ်အီၤလၢကိၣ်ပယီၤသုးဖိ, ပၤကိၣ်, တာၢ်သမံသမိးပုၤ ခိကိၣ်အပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖန်, နစက, ဒီးခၣ်ဘၣ်အုၣ်သုးဖိသုးကု (၉၉၉) ဒီးသုးကု (၅) အသုးရၣ် (၉၀၇) ဒီးခၣ်ဖဲအိၣ်တဖန်န့ၣ် လီၤ. တြိၤတနီၤန့ၣ်တံၤပၤယၣ်အီၤထဲၣ်ကိၣ်ပယီၤ သုးမ့ၢ်အသုးဖိဒီးနအဖအပုၤ ဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖန်န့ၣ် လီၤ. လၢတံၤဝုၣ်အဂၤတနီၤ, န မ့ၢ်သ့ၣ်ကညါနီၤတာၢ်သမံသမိးအတြိၤန့ၣ်သုးန့ၣ်တဖန်ဟူးဂဲၤဖဲဒၣ်တပူၤယီၤန့ၣ်လီၤ.

တံၤဂီၤလၢစုထွဲန့ၣ်ပာ်ဖျါတာၢ်သမံသမိးအတြိၤဖဲအုၣ်ကျဲမ့ၢ်ဒိၣ်အဖိခိၣ်ဖဲတံးတံးမၤဟီၣ်ကဝီၤဒိၣ်လီၤဆိဖဲအအိၣ်သ့ၣ်ကညါနီၤဟီၣ်ကဝီၤဖဲရၣ်မတံတီၣ်ရၢန့ၣ်လီၤ. တံၤ ဂီၤလၢစုထွဲန့ၣ်မ့ၢ်တာၢ်သမံသမိးအတြိၤဖဲသ့ၣ်ကညါနီၤသဝီလၢအအိၣ်ဖဲရၣ်မတံတီၣ်ကိးတရံးအဘၢၣ်စၢၤန့ၣ်လီၤ. တြိၤတတီၤအံၤဘၣ်တံၤပၤယၣ်အီၤလၢနအဖသုးဖိ, တာၢ်သမံသ မိးပုၤခိ ကိၣ်အပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ(လဝက)တဖန်, နစကဒီးခၣ်ဘၣ်အုၣ်သုးဖိခၣ်ဖဲအိၣ်အသုးဖိတဖန်န့ၣ်လီၤ. တံၤဂီၤတဖန်အံၤတံၤပၤယၣ်အီၤဖဲလါအိၣ်ကူး ၂၇သီ ၂၀၀၉န့ၣ် န့ၣ်လီၤ. (တံၤဂီၤ - ခၣ်အုၣ်အုၣ်ကုၣ်)

တာၢ်ခိတံၤသ့ၣ်အတြိၤလၢတာၢ်သမံသမိးအတြိၤကိးတံၤဒဲးန့ၣ်, အထၢစုအါအိၣ်ဝဲဒၣ် (၈)တံၤဖဲရၣ်မတံတီၣ်ကဝီၤလိၣ်ကျိန့ၣ်လီၤ. တာၢ်သမံသ မိးအတြိၤ(၈)တံၤအံၤတံၤကူးပျါဒ်အနီၣ်ဂံၢ်ရၣ်အသိးစးထီၣ်လၢမ့ၢ်န့ၣ်ဒီးဆူမ့ၢ်ထီၣ်စးထီၣ်အသးဖဲရၣ်မတံတီၣ်န့ၣ်လီၤ.

တာၢ်သမံသမိးအတြိၤအိၣ်သ့ၣ်လီၤအသး	
၁	တံးတံးမၤဟီၣ်ကဝီၤဒိၣ်လီၤဆိ
၂	သ့ၣ်ကညါနီၤသဝီ
၃	ကိးတရံးဝုၣ်
၄	ကိၣ်တတါ(တံၤ)
၅	သၣ်လူၤတံၤ(ယိၣ်လိၣ်ကျိတံၤ)
၆	နူသထူၣ်ဝုၣ်
၇	မူၣ်ပလူၤ(မိၣ်ပလူၤ)သဝီ
၈	ကိၣ်လိၣ်ကျိထံကျိ

⁸ In May 2009, the DKBA established Brigade #5 under the command of Na Khaung Mway (Saw Ler Pwe). DKBA Brigade #5 includes Battalions #901, 905, 906, 907 and 909 which operate in the Kya-In Seik Kyi, Kawkareik and Myawaddy areas.

⁹ The establishment of the Myawaddy Special Industrial Zone was reportedly announced in October 2005 (Guy Lubeigt, 2007, "Industrial zones in Burma and Burmese labour in Thailand," in *Myanmar: The State, Community and the Environment*, p.162). Construction and development subsequently began in 2007. The total area for the Special Industrial Zone is set to cover 1.73 square kilometres.

နီကစာခိန့ၣ်, သိလုၣ်တဖၣ်ပျဲလိၣ်အသးလၢကျဲတီၤတသ့ဘၣ် အယိပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ် ဟ်နီၣ်ယၢ်ဝဲသိလုၣ်အလီၤတနံၤ အထီၣ် တနံၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤလဲၤတၢ်ဖိတဖၣ်ကဘၣ်ရဲၣ်ကျဲၤအတၢ်ဆၢကတီၢ်ဒ် တၢ်ဟ်နီၣ်အီၤ အသိးမ့တမ့ၢ်ကဘၣ်အိၣ်ခိးဝဲတၢ်ဆၢကတီၢ်လၢဒီတနံၤအတီၢ်ပုၤန့ၣ်လီၤ. ဒ်ပုၤလဲၤတၢ်ဖိတဖၣ်လဲၤလုၢ်လီၤဝဲဒၣ်ဖဲကျဲတဘီအံၤအဖိခိၣ်တယံၣ်ဒ်ဘၣ်တဂၤတဲၤပျဲဝဲဆူခုၣ်အုၣ်အုၣ်ကွံၣ်အသိး.

“ကျဲအံၤတလဲၢ်အါအါဘၣ်အယိတၢ်ဟ်နီၣ်ယၢ်ဝဲသိလုၣ်တၢ်လဲၤတၢ်ကျဲၤမုၢ်နံၤန့ၣ်လီၤ. အဒိ- ကျဲဖဲတီၢ်နီၤကစာ ခိၣ်ဒီးကိးတရံးအဘၣ်စၢၤန့ၣ် ကျဲ အိၣ် ဝဲဒၣ်လၢလုၣ်ခိၣ်ခိၣ်ကလဲၤတၢ်တဘျီအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒီး ခိဖျိကျဲန့ၣ်လဲၤခိဖျိဝဲလုအယိန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိ (နအဖပုၤန့ၣ်ဖိန့ၣ် ကမိၤ တဖၣ်) ငးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဘျီသိလုၣ်က့ၤလီၤတနံၤဒီးဖဲက့ၤထီၣ်တနံၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်တဘျီသိလုၣ်လၢကလဲၤတၢ်လၢအထီၣ်တၢ်ဘျီအံၤန့ၣ်ဘၣ်လီၤ.(ဘၣ်ဆၣ်) တဘျီတခိၣ်နအဖသးခိၣ်နဒီးခိၣ်နဒ်ထီၣ်လၢရၣ်မတံတဖၣ်မ့ၢ်အဲၣ်ဒီးလဲၤလၢကီတရံးန့ၣ်သိလုၣ်တဖၣ်အမုၢ်နံၤမ့ၢ်ဘၣ်ထီၣ်မ့တမ့ၢ်ဘၣ်လီၤဘၣ်ဆၣ်တၢ်တပျဲအဝဲသ့ဘၣ်. သိလုၣ်ကိးခိၣ်ဒီးကဘၣ်အိၣ်ခိးတၢ်လၢကစာခိၣ်ထံးတၢ်ခိၣ်နဒ်သိလုၣ် တဖၣ်လဲၤကပၢ်ကွံၣ်အ ဝဲ သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. တဘျီတခိၣ် အဝဲသ့ဘၣ်ကဘၣ်အိၣ်ခိးတၢ်တပျဲမုၢ်လုၢ်လီၤတၢ်ခိၣ်နဒ်တဖၣ်လဲၤတလၢကွံၣ်အဝဲ သ့ၣ် ဒီးအဝဲသ့ဘၣ်စးထီၣ် ထီၣ်ဝဲ က စာဒီးဆဲးလဲၤတၢ်ရၣ်မတံတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.”

တၢ်ကတိၤကျၢ်တံၢ်

တၢ်သမံသမိးအတြၢဒီး တၢ်ထၢဖိၣ်စ့အဒဲလၢအအိၣ်ရဲၣ်လီၤအသးလၢအုၣ်ကျဲမုၢ်ဒိၣ်အဖိခိၣ်စးထီၣ်ရၣ်နမတံတုၤတက့ၢ်တဖၣ်န့ၣ် မၤလီၤထုးတၢ်လဲၤတၢ်ကျဲၤ, တၢ်ဝဲစိၣ်တီဆုၢ်ဒီးမုၢ်ကျဲၤဝဲကွၢ်လၢစံးတဖၣ်လဲၤတရံးအသးတသ့လၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်သမံသမိးအတြၢတဖၣ်အံၤဒးန့ၣ် ပျဲဝဲထံ ကီၢ်ပတီၢ်ကျိၣ်စ့တၢ်ဘျီဒီး လီၢ်ဟီၣ်ကဝီၤ ပတီၢ်တၢ်ဟံးန့ၣ်တၢ်ဘျီတဖၣ်အ တၢ်ဘျီစဲလိၣ်အသးန့ၣ်လီၤ. ပုၤဟူးဂဲၤလၢထံၣ်ကီၢ်သဲးဒီးပုၤက တီၤစၢၤတၢ်တဖၣ် တဲအာတဲသိတၢ်အသိး - အတၢ်ကတိၤဘၣ်ပးနအဖသ့ထံကီၢ် ကျိၣ်စ့ဆူသးအတၢ်သ့တဲၤစ့အပူၤန့ၣ် အါန့ၣ်ဒီးသ့ဝဲလၢတၢ် ကျိၣ်ဘၣ် ကျိၣ်သ့အဂီၢ်ဒီးတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အ ဂီၢ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မုၢ်တၢ်တီလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်လီၤလၢဖုၣ်သးန့ၣ်ဒီးပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါလၢပျီပူၤတဖၣ်တဒီးန့ၣ်ဘၣ် ကျိၣ်စ့ မၤစၢၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တအဲၣ်ဒီးဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤအံၤအိၣ်ဒီးတၢ်ပညိၣ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးဒီးသးဖိလၢအိၣ်လၢတၢ်ဖိလၢတဖၣ်ကဘၣ်သ့ဒၣ်အနီၢ်ကစာတၢ်ဟဲန့ၣ်လီၤ. ဒီးကျဲသန့လၢကီၢ်ပယီၤသးမုၢ်မၤဝဲအံၤကိးဝဲလၢ “တၢ်ဆၢထၢၣ်လၢနီၢ်ကစာခိၣ်သန့” မ့တမ့ၢ် “မၤန့ၣ်တၢ်ဘျီတဖၣ်လဲၤဟီၣ်ခိၣ်ကပံၣ်အဖိခိၣ်ကျဲသန့” တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.¹³ တၢ်ဂံၢ်တၢ်ကျဲၤခိဖျိ သးန့ၣ် ဒီးလီၢ်လၢဖုၣ်သးခိၣ်သးန့ၣ် လၢ ပျီပူၤတဖၣ် တဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢလၢပုၤ, ဒီးတၢ်ထံၣ်တရဲတပျီ တဖၣ်ဟ်ဖိၣ် ထီၣ်အသးဒီးကဲထီၣ်က့ၤတၢ်ဟံးန့ၣ်တၢ်ဘျီတဖၣ်လဲၤခိၣ်လီၢ်ဟီၣ်ကဝီၤတဖၣ်အဂံၢ်ခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိန့ၣ်လီၤ.¹⁴ ခိဖျိတၢ်ဟးထီၣ်က့ၤလီၤဒီးပနံၣ်တၢ်ကၤ အါထီၣ်အယိတၢ်သမံသမိးအတြၢလၢကီၢ်ဆၢဒီးတၢ်ထၢကျိၣ်စ့အတြၢလၢအုၣ်ကျဲမုၢ်ဒိၣ်ဒိတဘီအဖိခိၣ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မၤ ဘျီမၤဖိၣ် လီၤဆိဒ်တၢ်လၢလီၢ်ဟီၣ်ကဝီၤသးပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါလၢဟီၣ်ကဝီၤပူၤတဖၣ်န့ၣ်အဂီၢ်လီၤ.¹⁵ ဘၣ်ဆၣ်ဒီး တၢ်ဟံးန့ၣ်ဆူၣ် အံၤဟဲကဲထီၣ်အသးလဲၤလဲၤထီထီ ကဲထီၣ်အသးလၢဟီၣ်ကဝီၤအဂၤတဖၣ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.¹⁶ လၢကညီ ကီၢ်စဲၣ်ဒီးတဘျီဒီးလၢကီၢ်ပယီၤခိၣ်ဟီၣ် ကဝီၤကီၢ်စဲၣ်ပုၤမူဘၣ်ဒါဒီးသးပုၤမူဘၣ်ဒါတဖၣ်သ့ဝဲအလီၤအလၢဒီး မၤန့ၣ်တၢ်ဘျီတဖၣ်လဲၤလၢအနီၢ်က စာဒ်

¹³ This ‘live off the land’ policy became explicit in 1997, when Burma’s War Office issued an order instructing the country’s 12 Regional Commanders that troops “were to meet their basic logistical needs locally, rather than rely on the central supply system” (Andrew Selth, *Burma’s Armed Forces: Power Without Glory*, Norwalk: Eastbridge, 2002 p. 136). See also, Mary Callahan, “Of kyay-zu and kyet-zu: the military in 2006,” pp. 36-53 in Monique Skidmore and Trevor Wilson (eds.), *Myanmar: The State, Community and the Environment*, Canberra: Asia Pacific Press, 2007 p. 46.

¹⁴ In May 2000, the *Far Eastern Economic Review* went so far as to say that the ‘self-reliance’ policy was encouraging troops stationed near Myawaddy to participate in the cross-border narcotics trade: “Ordered by Rangoon to ‘live off the land,’ a command implying permission to become involved in the drugs trade, according to a senior Thai army source... troops’ sole source of income is facilitating the flow of methamphetamines and heroin across the border.” See, “Intelligence: Burmese Troops ‘Live Off the Land,’” *Far Eastern Economic Review*, May 2000.

¹⁵ In an ‘economic profile’ of corruption and the border trade at Three Pagodas Pass, the next border crossing south of Myawaddy, in December 2008 the Human Rights Foundation of Monland described a similar relationship between the self-reliance policy and SPDC profiteering on the border trade: “*Naypyidaw directs the Burmese army to support itself through ‘self reliance,’ and the battalions that rotate through Three Pagodas [Pass] undoubtedly view it as a lucrative posting, before they return to the violence of the countryside.*” *Protecting Their Rice Pots: An economic profile of trade and corruption in Three Pagodas Pass*, Human Rights Foundation of Monland, December 2008, accessed at <http://www.rehmonnya.org/data/MFReport12-08.pdf> on October 5th 2009.

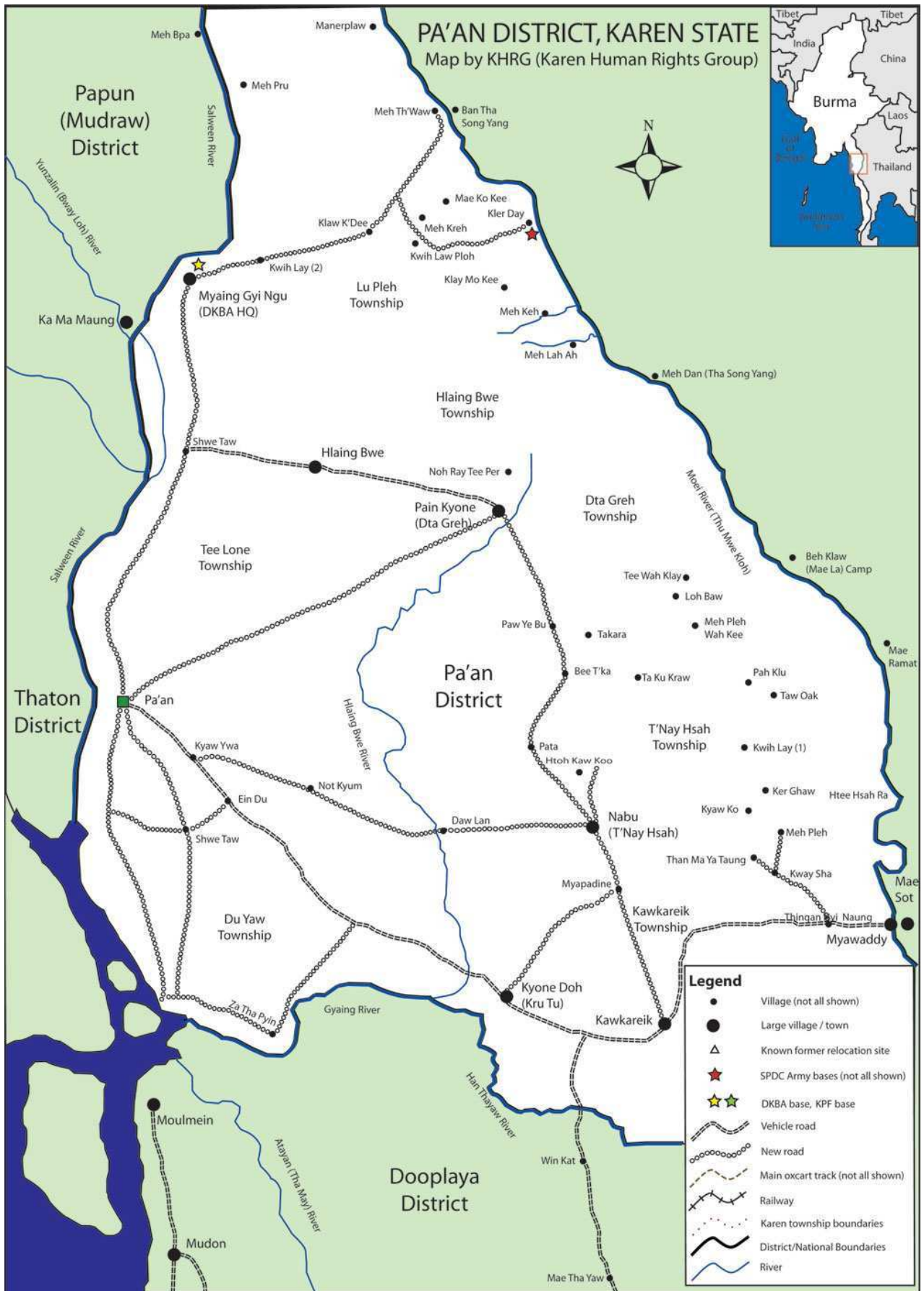
¹⁶ Villagers’ have reported similar forms of extortion across much of south-eastern Burma. See, for example, *Economic Predation: Taxation, extortion and commandeering in Mon State*, Human Rights Foundation of Monland, March 2009, accessed at <http://www.rehmonnya.org/data/Report-March09.pdf> on October 5th 2009.

ဝဲအင်္ဂါ ပံးန့ၣ်ဆူၣ်တၢ်လၢ ပှၤတဝၢဒီး ပှၤမၤပနံၣ်တၢ်ကၢ်ဖိ, ပှၤမၤတၢ်ဖိဒီးပှၤလဲၤတၢ်ဖိ(လၢကျဲအဖိခိၣ်) တဖၣ်အဆိၣ် န့ၣ် လီၤ. ဒီး တၢ်လၢၣ်ဘူၣ်လၢၣ်စ့လၢတၢ်သူအိၤဝဲ တၢ်ပံးန့ၣ်တၢ်ဘျး တဖၣ်အံၤန့ၣ် မၤပတုၣ်ကွၢ်ပနံၣ်တၢ်ကၢ်လၢအဆံးတဖၣ်ဒီး မၤဆံးလီၤစ့ၤလီၤဂံၢ်ခိၣ် ထံးမုၢ်ကျိၣ်ဝဲၤကွၢ်တၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်န့ၣ်လီၤ.

For more information on the impact of the SPDC and DKBA on villagers in Pa'an District, see the following previously published KHRG reports:

- *Security concerns for new refugees in Tha Song Yang: Update on increased landmine risks*, September 2009
- *Abuse in Pa'an District, Insecurity in Thailand: The dilemma for new refugees in Tha Song Yang*, August 2009
- *Exploitation and recruitment under the DKBA in Pa'an District*, June 2009
- *Update on SPDC/DKBA attacks at Ler Per Her and new refugees in Thailand*, June 2009
- *Over 3,000 villagers flee to Thailand amidst ongoing SPDC/DKBA attacks*, June 2009
- *Over 700 villagers flee to Thailand amidst fears of SPDC/DKBA attacks on a KNLA camp and IDP camp in Pa'an District*, June 2009
- *Joint SPDC/DKBA attacks, recruitment and the impact on villagers in Dooplaya and Pa'an districts*, May 2009
- *Extortion and restrictions under the DKBA in Pa'an District*, March 2009

Recent photos from the area are presented in KHRG Photo Gallery 2008 and KHRG Photo Gallery 2009. These and other KHRG reports and maps of the region can be found on the KHRG web site at <http://www.khrg.org>.

Karen Districts

©Karen Human Rights Group (KHRG), 2005

Scale: 1 cm to 22 km
1 in. to 35 miles